

Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 17 hallituksen esityksen johdosta laiksi oppisopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 26 päivältä syyskuuta 1985 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 145.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vt. vanhempi hallitussihteeri Erkki Norbäck opetusministeriöstä, budjettineuvos Heikki Seppälä valtiovarainministeriöstä, toimistopäällikkö Kaarlo Multimäki työvoimaministeriöstä, ylitarkastaja Aimo Kaisaniemi ammattikasvatushallituksesta, ammattikasvatustarkastaja Jorma Hörrkö Uudenmaan lääninhallituksesta, apulaisosastopäällikkö Simo Juva Suomen Kaupunkiliitosta, ammattikouluasiain sihteeri Rauno Jarnila Suomen Kunnallisliitosta, jaostopäällikkö Margareta Nygård Finlands svenska kommunförbundista, rehtori Jorma Sirkesalo Tikkurilan ammattikoulusta, koulutustarkastaja Aaro Vaismaa Etelä-Pohjanmaan koulutustarkastajapiiristä, koulutustoimittaja Reijo Päivärinta Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, apulaisjohtaja Kari Purhonen Suomen Työnantajain Keskusliitosta ja työmarkkina-asiamies Kauko Parkkinen Suomen Yrittäjien Keskusliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että työnantajalle oppisopimuslain nojalla maksettava koulutuskorvaus jaettaisiin koulutusaloittain korvausluokkiin työnantajalle koulutuksesta aiheutuvien kustannusten perusteella. Samalla ehdotetaan, että koulutuskorvauksen maksamista koskevia säännöksiä tarkistettaisiin oppisopimuskoulutuksessa siten, että oppilaasta, joka on työnantajan lapsi tai ottolapsi, voitaisiin ammattikasvatushallituksen luvalla suorittaa korvausta. Lisäksi ehdotetaan, että oppisopimuslakiin lisättäisiin ammatillisen koulutuksen alueellisesta tukemisesta annettuun lakiin nykyisin sisältyvät säännökset kehitysalueella myönnettävästä lisäystä valtion tuesta. — Esitys liittyy valtion vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986 ja se olisi voimassa vuoden 1988 loppuun.

Hallituksen esityksen perusteluiden ja saaman-

sa selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Lakiehdotuksen 28 §:n 2 momenttia ehdotetaan sivistysvaliokunnan vuonna 1983 esittämään kannanottoon ja käytännössä esiintyneisiin tulkintavaikkeuksiin viitaten laajennettavaksi siten, että myös oppisopimuskoulutuksessa otettaisiin käyttöön poikkeusmenettely, jolla oppilaasta, joka on työnantajan lapsi tai ottolapsi, voidaan ammattikasvatushallituksen myöntämän luvan perusteella maksaa koulutuskorvausta. Valiokunnan saamista asiantuntijalausunnoissa menettelyä on yleisesti pidetty turhan byrokraattisena ja katsottu, että päätös koulutuskorvauksen maksamisesta tällaisissa tapauksissa voitaisiin parhaiten tehdä paikallisella tasolla, esimerkiksi ammattioppilaslautakunnissa.

Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 28 §:n kirjoittamista seuraavasti:

— Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät hallituksen esityksen mukaisesti pääsäännökset työnantajalle suoritettavasta koulutuskorvauksesta.

— Pykälän 2 momentissa olisi rajoitus pääsäännöstä: Koulutuskorvausta työnantajan lapselta tai ottolapsesta voidaan suorittaa ammattikasvatushallituksen yleisohjeiden mukaisesti.

— Pykälän 3 momentin muodostaisi voimassa olevan lain mukainen kieltö, ettei koulutuskorvausta suoriteta oppilaasta, joka saa koulutusta työnantajan valtionavustusta saavassa ammatillisessa oppilaitoksessa.

— Pykälän 4 momenttina olisi nykyisen lain 3 momentti, jonka mukaan koulutuskorvauksen hakemisesta ja maksamisesta säädetään asetuksella.

Valiokunta pitää asianmukaisena, että päätös koulutuskorvauksen maksamisesta 28 §:n 2 momentin mukaisissa tapauksissa tehdään oppisopimuskoulutuksen osalta ammattioppilaslautakun-

nassa ja koulutusoppimuskoulutuksen osalta asianomaisen ammattioppilaitoksen päättävissä elimissä.

Edellä olevan perusteella valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

oppisopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti 22 päivänä syyskuuta 1967 annetun oppisopimuslain (422/67) 28 § sellaisena kuin se on väliaikaisesti muutettuna 22 päivänä heinäkuuta 1983 annetulla lailla (647/83), sekä

lisätään väliaikaisesti lakiin uusi 28 a § seuraavasti:

28 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Oppilaasta, joka on työnantajan lapsi tai otolapsi, koulutuskorvausta suoritetaan kuitenkin ammattikasvatushallituksen vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Koulutuskorvausta ei suoriteta oppilaasta, joka saa koulutusta työnantajan valtionavustusta saavassa ammatillisessa oppilaitoksessa.

Koulutuskorvauksen hakemisesta ja maksamisesta säädetään asetuksella.

28 a §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 1985

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Astala, varapuheenjohtaja Holvitie, jäsenet Ala-Kapee, von Bell, Hellström, Isohookana-Asunmaa, Jaa-

konsaari, Pohjanoksa, Riihijärvi, Ronkainen, Roos, Uosukainen ja Vihriälä sekä varajäsen Siitonen.